

Techniki informacji i komunikacji

Rok akademicki 2019/2020

Zajęcia nr 2 – źródła prawa i ich publikacja, ISAP, e-dzienniki
urzędowe

mgr Maria Dymitruk

maria.dymitruk@uwr.edu.pl

Centrum Badań Problemów Prawnych
i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej

Terminy spotkań

2019-10-04

2019-11-29

2019-10-11

2019-12-06

~~2019-10-18~~

2019-12-13

2019-10-25

2019-12-20

~~2019-11-08~~

2020-01-10

2019-11-22

2020-01-17

Terminy zaliczeń

2019-10-04

2019-11-29

2019-10-11

2019-12-06

~~2019-10-18~~

2019-12-13

2019-10-25

2019-12-20

~~2019-11-08~~

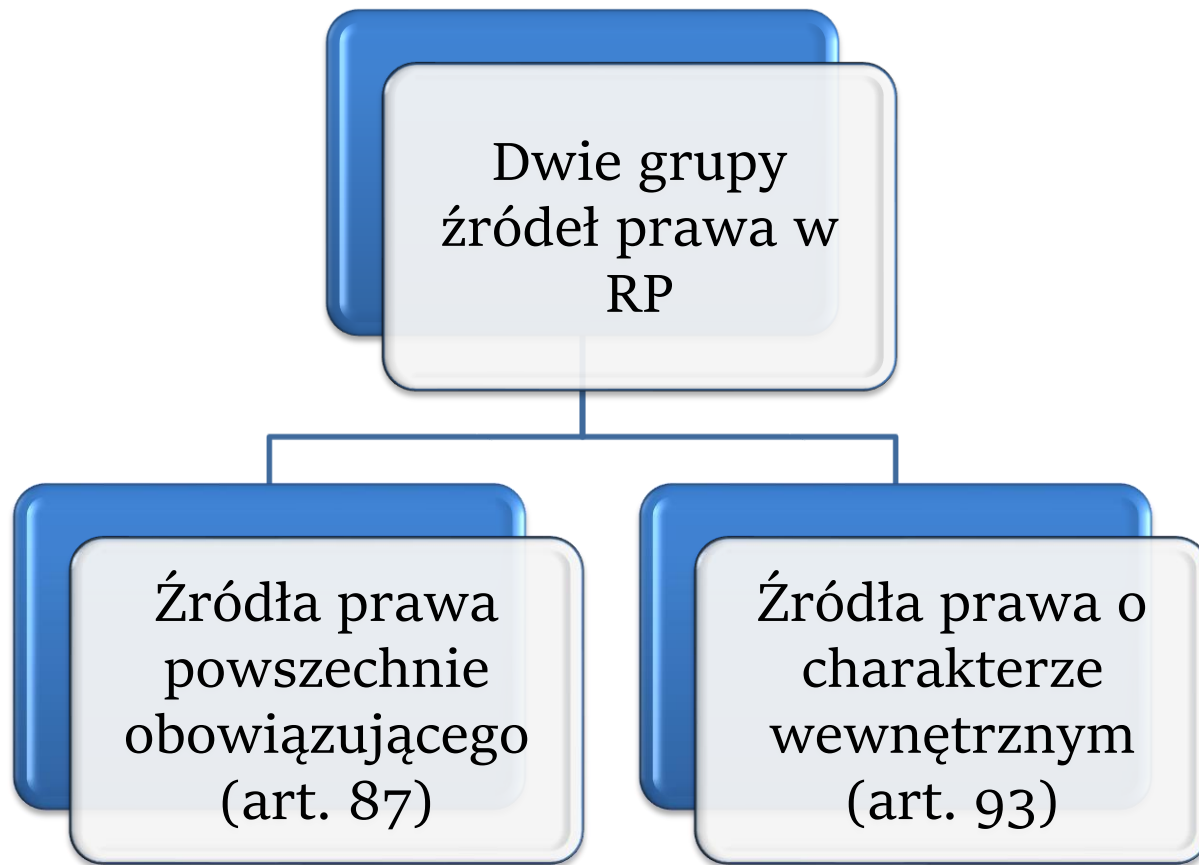
2020-01-10

2019-11-22

2020-01-17

Źródła prawa

Rozdział III Konstytucji RP „Źródła prawa” (art. 87 – 94)

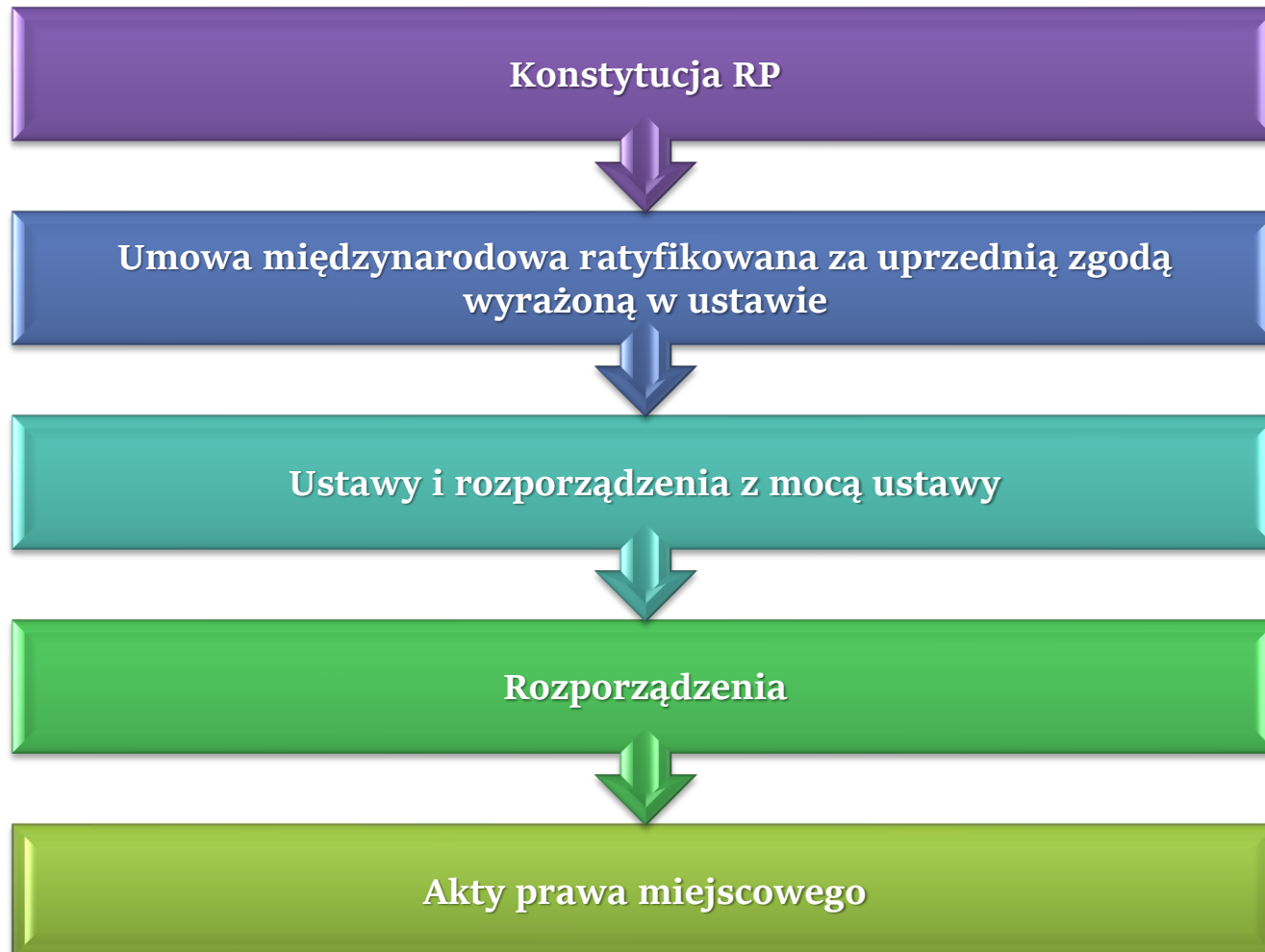

Źródła prawa

Art. 87 Konstytucji RP

1. Źróżłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej sąż:
Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.
2. Źróżłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.

Źródła prawa powszechnie obowiązującego

Źródła prawa

Art. 93

1. Uchwały Rady Ministrów oraz zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i ministrów mają **charakter wewnętrzny** i obowiązują tylko jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu te akty.
2. Zarządzenia są wydawane tylko na podstawie ustawy. **Nie mogą one stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz innych podmiotów.**
3. Uchwały i zarządzenia podlegają kontroli co do ich zgodności z powszechnie obowiązującym prawem.

Źródła prawa

Art. 88.

1. Warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich **ogłoszenie**.
2. Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa.
3. Umowy międzynarodowe ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie są ogłaszane w trybie wymaganym dla ustaw. Zasady ogłaszania innych umów międzynarodowych określa ustawa.

Ogłaszanie aktów prawnych

Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461)

Art. 1. ust. 1 Ustawa określa zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz zasady i tryb wydawania dzienników urzędowych.

Ogłaszanie aktów prawnych

Art. 2.

1. Ogłoszenie aktu normatywnego w dzienniku urzędowym jest obowiązkowe.
2. Odrębna ustawa może wyłączyć obowiązek ogłoszenia aktu normatywnego niezawierającego przepisów powszechnie obowiązujących.

Art. 3. Akty normatywne ogłasza się niezwłocznie.

Ogłaszanie w formie dokumentu elektronicznego

Art. 2a.

1. Akty normatywne i inne akty prawne podlegające ogłoszeniu ogłasza się w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, chyba że ustawa stanowi inaczej.
2. Dzienniki urzędowe wydaje się w postaci elektronicznej, chyba że ustawa stanowi inaczej.
3. Dla każdego dziennika urzędowego wydawanego w postaci elektronicznej organ wydający prowadzi odrębną stronę internetową.

Ogłaszanie aktów prawnych – *vacatio legis*

Art. 4.

1. Akty normatywne zawierające przepisy powszechnie obowiązujące ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzą w życie po upływie 14 dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.
2. W uzasadnionych wypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż 14 dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym.

Ogłaszanie aktów prawnych – *vacatio legis*

cd. art. 4.

3. Przepisy porządkowe wchodzą w życie po upływie 3 dni od dnia ich ogłoszenia. W uzasadnionych przypadkach przepisy porządkowe mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż 3 dni, a jeżeli zwłoka w wejściu w życie przepisów porządkowych mogłaby spowodować nieodwracalne szkody lub poważne zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, można zarządzić wejście w życie takich przepisów z dniem ich ogłoszenia.

Art. 5. Przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Dzienniki urzędowe

Art. 8. **Dziennikami urzędowymi** w rozumieniu ustawy są:

- Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej,
- Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
- dzienniki urzędowe ministrów kierujących działami administracji rządowej,
- dzienniki urzędowe urzędów centralnych oraz
- wojewódzkie dzienniki urzędowe.

Ogłaszanie aktów prawnych – Dz.U.

Art. 9. 1. W **Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej**,
zwanym dalej „Dziennikiem Ustaw”, ogłasza się:

- 1) Konstytucję;
- 2) ustawy;
- 3) rozporządzenia z mocą ustawy wydane przez Prezydenta RP;
- 4) rozporządzenia wydane przez Prezydenta RP, Radę Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, ministrów kierujących działami administracji rządowej, przewodniczących określonych w ustawach komitetów, będących członkami Rady Ministrów, oraz Krajową Radę Radiofonii i Telewizji;
- 5) teksty jednolite aktów określonych w pkt 1–4;
- 6) orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw;
- 7) uchwały Rady Ministrów uchylające rozporządzenie ministra.

Ogłaszanie aktów prawnych – Dz.U.

2. **W Dzienniku Ustaw ogłasza się również** akty prawne dotyczące:

- 1) stanu wojny i zawarcia pokoju;
 - 2 referendum ogólnokrajowego, w tym referendum zatwierdzającego zmianę Konstytucji;
 - 2a) skrócenia kadencji Sejmu;
 - 3) wyborów do Sejmu i Senatu;
 - 4) wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 5) powszechnej lub częściowej mobilizacji i użycia Sił Zbrojnych do obrony RP;
 - 6) stanu wojennego;
 - 7) stanu wyjątkowego;
 - 8) stanu klęski żywiołowej;
 - 9) ważności wyboru Prezydenta RP, wyborów do Sejmu i Senatu, wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz ważności referendum ogólnokrajowego, w tym referendum zatwierdzającego zmianę Konstytucji.
3. W Dzienniku Ustaw ogłasza się ponadto inne akty prawne, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.

Ogłaszanie aktów prawnych – M.P.

Art. 10. 1. W **Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”**, zwanym dalej „Monitorem Polskim”, ogłasza się:

- 1) zarządzenia Prezydenta RP wydane na podstawie ustawy;
- 2) uchwały Rady Ministrów i zarządzenia Prezesa Rady Ministrów, wydane na podstawie ustawy;
- 3) teksty jednolite aktów określonych w pkt 1 i 2;
- 4) orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Monitorze Polskim lub aktów normatywnych, które nie były ogłoszone.

(...)

Ogłaszanie aktów prawnych – M.P.

Art. 10. 2. W Monitorze Polskim ogłasza się również:

- 1) wskazane w przepisie uchwały Zgromadzenia Narodowego;
- 2) wskazane w przepisie uchwały Sejmu;
- 3) wskazane w przepisie uchwały Senatu;
- 4) wskazane w przepisie akty urzędowe Prezydenta RP;
- 5) postanowienia Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzeniu przeszkody w sprawowaniu urzędu przez Prezydenta RP oraz powierzeniu Marszałkowi Sejmu tymczasowego wykonywania obowiązków Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) postanowienia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa.

Ogłaszanie aktów prawnych – M.P.

- Art. 10. 3. W **Monitorze Polskim** ogłasza się uchwały Sejmu i Senatu oraz Zgromadzenia Narodowego inne niż wymienione w ust. 2, wyroki Trybunału Stanu, a także postanowienia Marszałka Sejmu, jeżeli ich ogłoszenie w Monitorze Polskim jest przewidziane w tych uchwałach lub postanowieniach albo jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.
4. W **Monitorze Polskim** ogłasza się również inne akty prawne, a także ogłoszenia, obwieszczenia i komunikaty organów, instytucji i osób, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.
5. Prezes Rady Ministrów może zarządzić:
- 1) ogłoszenie w Monitorze Polskim również innych niż określone w art. 9 oraz w ust. 1 aktów prawnych;
 - 2) ogłoszenie innych niż określone w ust. 2 aktów prawnych, ogłoszeń i obwieszczeń.

Ogłaszanie aktów prawnych

Art. 12. 1. W **dziennikach urzędowych ministrów kierujących działami administracji rządowej** oraz w **dziennikach urzędowych urzędów centralnych** ogłasza się:

- 1) akty normatywne organu wydającego dziennik urzędowy i nadzorowanych przez niego urzędów centralnych;
 - 2) uchwały Rady Ministrów uchylające zarządzenia ministra wydającego dziennik urzędowy;
 - 3) orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach aktów normatywnych, o których mowa w pkt 1 i 2;
 - 4) ogłoszenia sądowe, jeżeli tak stanowią inne ustawy.
2. W dziennikach urzędowych, o których mowa w ust. 1, mogą być publikowane informacje, komunikaty, obwieszczenia i ogłoszenia organów wymienionych w ust. 1 pkt 1.

Ogłaszanie aktów prawnych

Art. 13. W **wojewódzkim dzienniku urzędowym** ogłasza się:

- 1) akty prawa miejscowego stanowione przez wojewodę i organy administracji niezespolonej;
- 2) akty prawa miejscowego stanowione przez sejmik województwa, organ powiatu oraz organ gminy, w tym statuty województwa, powiatu i gminy;
- 3) statuty związków międzygminnych oraz statuty związków powiatów;
- 4) akty Prezesa Rady Ministrów uchylające akty prawa miejscowego stanowionego przez wojewodę i organy administracji niezespolonej;
- 5) wyroki sądu administracyjnego uwzględniające skargi na akty prawa miejscowego stanowionego przez: wojewodę i organy administracji niezespolonej, organ samorządu województwa, organ powiatu i organ gminy;

(...)

Ogłaszanie aktów prawnych

cd. art. 13.

- 6) porozumienia w sprawie wykonywania zadań publicznych zawarte:
 - a) między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - b) między jednostkami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej;
- 7) uchwały budżetowe gminy, powiatu i województwa oraz sprawozdanie z wykonania budżetu gminy, powiatu i województwa;
- 8) obwieszczenia o wygaśnięciu mandatu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz o rozwiązaniu sejmiku województwa, rady powiatu lub rady gminy;
- 8a) rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące aktów prawa miejscowego stanowionych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 9) statut urzędu wojewódzkiego;
- 10) inne akty prawne, informacje, komunikaty, obwieszczenia i ogłoszenia, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne.

Ogłaszanie aktów prawnych – zmiana z dniem 01.01.2016 r.

Art. 16.

[1. Jeżeli liczba zmian w ustawie jest znaczna lub gdy ustawa była wielokrotnie uprzednio nowelizowana i posługiwanie się tekstem ustawy może być istotnie utrudnione, Marszałek Sejmu ogłasza tekst jednolity ustawy. Ustawa może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego.]

< 1. Marszałek Sejmu ogłasza tekst jednolity ustawy nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli była ona nowelizowana. Ustawa może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego.>

[2. Organy administracji rządowej współdziałają z Marszałkiem Sejmu przy opracowywaniu tekstów jednolitych ustaw.]

<2. Rządowe Centrum Legislacji oraz organy administracji rządowej współ-działają z Marszałkiem Sejmu przy opracowywaniu tekstów jednolitych ustaw.>

(...)

Ogłaszanie aktów prawnych

Art. 16.

3. Teksty jednolite aktów normatywnych innych niż ustawa ogłasza organ właściwy do wydania aktu normatywnego, a w przypadku:

- 1) regulaminów Sejmu i Senatu – odpowiednio Marszałek Sejmu i Marszałek Senatu;
- 2) aktów normatywnych Rady Ministrów – Prezes Rady Ministrów;
- 3) aktów normatywnych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Tekst jednolity aktu normatywnego innego niż ustawa ogłasza się nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli był on nowelizowany. Akt normatywny może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego.

4. Tekst jednolity ogłasza się w formie obwieszczenia w dzienniku urzędowym, w którym dany akt normatywny ogłoszono.

Ogłaszanie aktów prawnych

Art. 20.

1. Dziennik urzędowy wydaje się z zachowaniem kolejności pozycji w danym roku kalendarzowym.
2. Dniem ogłoszenia aktu jest dzień jego ogłoszenia w postaci elektronicznej na stronie internetowej organu wydającego dziennik urzędowy.
3. Dzień ogłoszenia aktu w postaci elektronicznej umieszcza się w obrębie nagłówka strony.

Art. 21. Prezes Rady Ministrów wydaje Dziennik Ustaw i Monitor Polski przy pomocy Rządowego Centrum Legislacji (...).

Art. 22. 1. Ministrowie kierujący działami administracji rządowej oraz kierownicy urzędów centralnych wydają dzienniki urzędowe. (...)

Art. 23. Wojewoda wydaje wojewódzki dziennik urzędowy.

Ogłaszanie aktów prawnych - pytania

1. Gdzie ogłasza się:

- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów?
- orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych, które nie były ogłoszone?
- statut urzędu wojewódzkiego?
- zrzeczenie się urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej?
- wyrok sądu administracyjnego uwzględniający skargę na akt prawa miejscowego?
- wyrok Trybunału Stanu?

2. Kto wydaje Dziennik Ustaw?

Internetowy System Aktów Prawnych (ISAP)

- <http://isap.sejm.gov.pl/>
- Baza **ISAP** zawiera opisy bibliograficzne i teksty aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Ustaw oraz Monitorze Polskim.

E-dzienniki urzędowe

- <http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/>
- Dostęp do:
 - Dzienników urzędowych Prezesa Rady Ministrów
 - Dzienników urzędowych Ministrów kierujących działami administracji rządowej
 - Dzienników urzędowych urzędów centralnych
 - Wojewódzkich dzienników urzędowych
 - Dziennika urzędowego UE

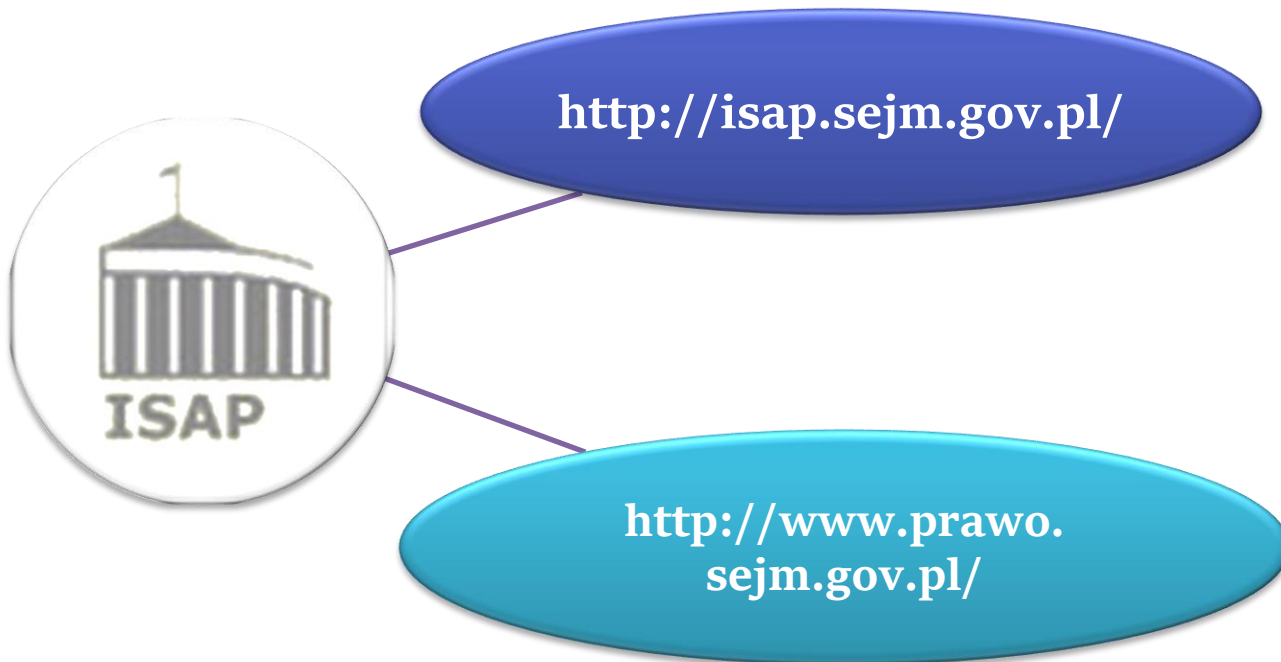
ISAP – informacje ogólne

Niekomercyjna baza aktów prawnych

- bezpłatna
- bez konieczności zakupu licencji
- bez konieczności posiadania specjalnego oprogramowania
- dostępna z każdego urządzenia podłączonego do Internetu, na którym zainstalowano przeglądarkę internetową i oprogramowanie do odtwarzania plików PDF

ISAP – informacje ogólne

- ✓ ISAP nie jest źródłem prawa
- ✓ ISAP **jest jedynie materiałem informacyjnym i pomocniczym.**

ISAP – informacje ogólne

- Jest to baza danych zawierająca opisy bibliograficzne wszystkich aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim, zarówno obowiązujących, jak i nieobowiązujących, wydanych od roku 1918 - do chwili obecnej.
- W pierwszej kolejności tworzony jest opis bibliograficzny obejmujący wszystkie relacje między dokumentem nowym a już istniejącymi w dniu opublikowania (relacje źródłowe).
- Następnie dodawane są relacje zwrotne tworzone *ex post* (informacje o dokumencie i jego relacjach z innymi dokumentami z uwzględnieniem upływu czasu).

ISAP – informacje ogólne

Do opisów aktów sukcesywnie dołączane są ich teksty w formacie .pdf:

- tekst aktu (w postaci takiej, jak w dniu ogłoszenia) utworzony w Kancelarii Sejmu w trakcie procesu legislacyjnego jako jego wynik
- tekst ogłoszony (obraz z Dz. U. lub M.P.)
- tekst ujednolicony z naniesionymi zmianami na tekst aktu, sporządzony w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu.

Informacje o akcie prawnym

Podstawowe informacje

Podstawa prawna dla aktu

Tekst jednolity

Orzeczenie TK

Dyrektywy europejskie

Przebieg procesu legislacyjnego

Relacje

Akty wykonawcze

Akty uchylone

Akty uchylające

Akty zmienione

Akty zmieniające

ISAP – sposoby wyszukiwania

- Dokumenty umieszczone w bazie danych można przeglądać w zestawieniach (widokach):
 - ☐ według roczników
 - ☐ według haseł
- W pierwszym zestawieniu akty pogrupowane są według lat kolejno, chronologicznie od najnowszych do najstarszych, a w ramach lat - według rodzaju (rangi) aktu.

Zadanie nr 1 – wyszukiwanie według roczników

Jaki akt prawny został ogłoszony pod przedostatnią
pozycją w przedostatnim numerze Dziennika
Ustaw z roku 2011?

Proszę wskazać jego adres publikacyjny.

Wyszukiwanie wg haseł

- W zestawieniu według haseł dokumenty pogrupowane zostały alfabetycznie tak, aby odnalezienie właściwego było ułatwione.
- W górnej części okna pojawia się ścieżka otwieranego dokumentu, co ułatwia przechodzenie do poprzednich okien.
- Z każdego zestawienia można wybrać adres publikacyjny konkretnego aktu, co powoduje rozwinięcie jego pełnego opisu, ewentualnie wyświetlenie treści oraz umożliwia prześledzenie relacji, w których akt prawny występuje.

Zadanie nr 2 – wyszukiwanie według haseł

Proszę znaleźć, korzystając z menu
Wyszukiwanie według haseł:

1. ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym
2. ustawę z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze

Menu Wyszukiwanie

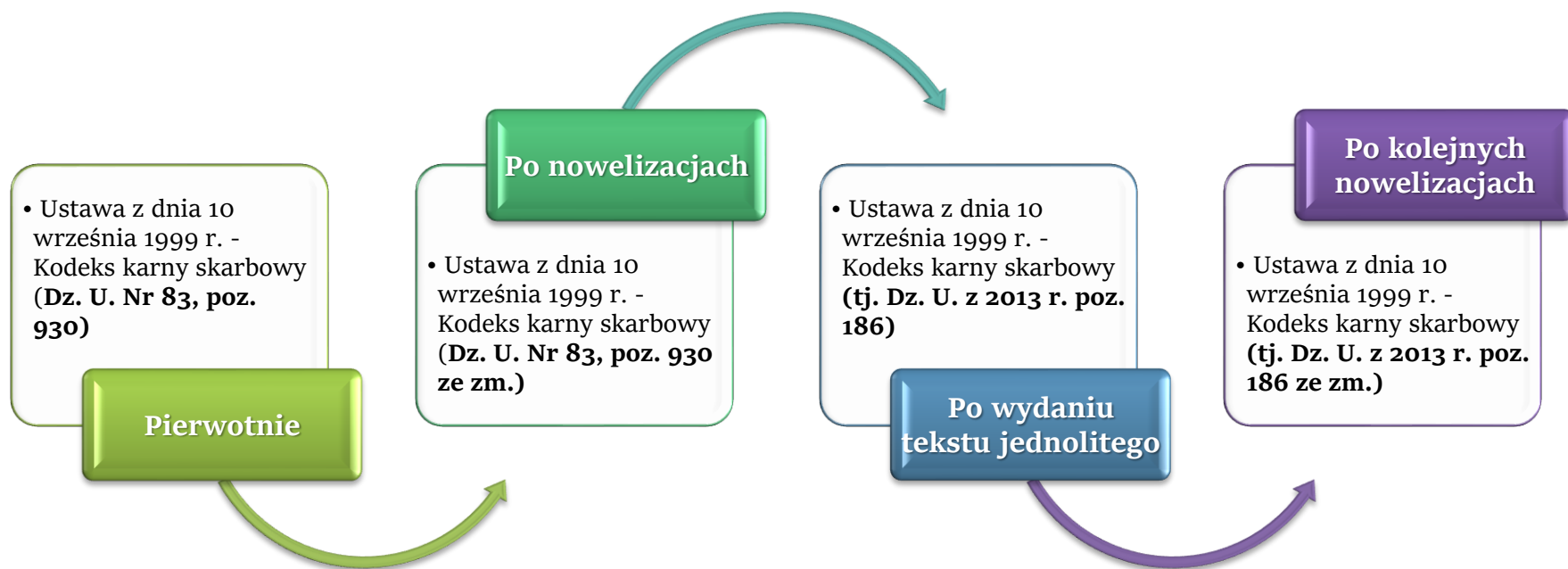
- Uruchomienie polecenia „Wyszukiwanie” z menu głównego powoduje wyświetlenie formularza do zadawania pytań.
- Formularz zawiera pola dotyczące adresu publikacyjnego, daty wydania aktu prawnego, daty jego wejścia w życie, tytułu, nazw własnych oraz haseł.
- Uwaga! Od 2012 r. wskazując adres publikacyjny w Dzienniku Ustaw, nie podaje się już numeru, a jedynie rok i pozycję

Cytowanie aktów prawnych

Przy powoływaniu się na akty prawne opublikowane w Dzienniku Ustaw należy przytoczyć pełną nazwę aktu prawnego wraz z datą jego uchwalenia, a następnie po przecinku lub ewentualnie w nawiasie podać miejsce publikacji w następujący sposób:

- skrót: Dz. U.
- jeżeli akt prawny został opublikowany w innym roku, niż data jego uchwalenia należy podać również zwrot: „z XXXX r.”
- numer, pod którym akt jest opublikowany: „Nr XXX” (**UWAGA!** *Z dniem 1 stycznia 2012 r. wydawca Dz.U. i M.P. zaprzestał nadawania numerów w rocznikach wydawnictw urzędowych, oznaczając jedynie kolejne numery pozycji w roczniku.*)
- pozycję, pod którą akt jest opublikowany: „poz. XXXX”
- dodatek „z późn. zm.” lub „ze zm.”, jeżeli w dacie cytowania obowiązuje wersja aktu zmieniona w stosunku do wersji opublikowanej w cytowanym źródle
- jeżeli akt jest objęty tekstem jednolitym, należy podać adres publikacyjny obwieszczenia zawierającego tekst jednolity: „Dz. U. z XXXX r. Nr XX, poz. XXX” (może być poprzedzony słowami: „tekst jednolity” albo skrótami: „tekst jedn.” lub „t.j.”, np. „tekst jednolity: Dz. U. z XXXX r. Nr XX, poz. XXX”)

Cytowanie aktów prawnych – przykład Kodeksu karnego skarbowego

Zadanie 3

Proszę znaleźć w bazie ISAP:

- wszystkie teksty jednolite ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- proszę podać ich adresy publikacyjne oraz
- proszę wskazać, który z tych tekstów jednolitych jest obowiązujący.

Zadanie 4

- Proszę odnaleźć ustawę, która pierwotnie opublikowana została w Dzienniku Ustaw w roku 2001, Nr 112, poz. 1198.
- Proszę podać:
 - tytuł ustawy,
 - datę jej wejścia w życie,
 - aktualne oznaczenie adresu publikacyjnego,
 - sygnaturę najnowszego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego odnoszącego się do tej ustawy,
 - tytuł najnowszego rozporządzenia do tej ustawy.

DZIENNIKI URZĘDOWE
PREZESA RADY MINISTRÓW

DZIENNIKI URZĘDOWE
MINISTRÓW KIERUJĄCYCH
DZIAŁAMI ADMINISTRACJI
RZĄDOWEJ

DZIENNIKI URZĘDOWE
URZĘDÓW CENTRALNYCH

WOJEWÓDZKIE
DZIENNIKI URZĘDOWE

DZIENNIK URZĘDOWY
UNII EUROPEJSKIEJ

HISTORIA
DZIENNIKÓW URZĘDOWYCH

Dzienniki urzędowe dostępne w wersji elektronicznej

Zgodnie z [ustawą z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych](#) dziennikami urzędowymi są:

- Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej,
- Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski",
- dzienniki urzędowe ministrów kierujących działami administracji rządowej,
- dzienniki urzędowe urzędów centralnych
- wojewódzkie dzienniki urzędowe.

Od 1 stycznia 2012 r. dzienniki urzędowe ogłasza się wyłącznie w postaci elektronicznej.

Dziękuję za uwagę!

maria.dymitruk@uwr.edu.pl